

MODLITBA

Bože, náš Otče,
tvůj služebník Titus horlivě pracoval na tvé vinici
a pro tebe položil svůj život.

Nikdy neodmítl, když ho druzí žádali o pomoc.
S důvěrou v jeho přimluvu k tobě přicházím
s těmito potřebami...

Pomoz mi následovat Titovu velkou víru, štědrou
lásku a spalující horlivost. Oslav svého služebníka,
jako on usiloval oslavit tebe. Skrze Krista, našeho
Pána. Amen.

Maria, Královno a Matko Karmelu, oroduj za nás.
Svatý Tite, umučený pro hájení pravdy, svobody
slova a lidské důstojnosti, oroduj za nás.

Titus Brandsma

Karmelitán a mučedník

Svatořečení: 15. května 2022

Anno Brandsma se narodil roku 1881 v nizozemském Frísku. Roku 1898 vstoupil na Karmel a jako řeholní jméno přijal jméno svého otce – Titus. Časné sliby složil v říjnu 1899, na kněze byl vysvěcen 17. června 1905. Zabýval se studiem filozofie a mystiky. Spolupracoval při zakládání Katolické univerzity v Nijmegen (1923), později se stal jejím rektorem.

Ve 30. letech otevřeně kritizoval nacistickou ideologii, během okupace Holandska hájil svobodu katolického tisku a novinářské práce vůbec. V lednu 1942 byl uvězněn, 26. července 1942 byl usmrcen fenolovou injekcí v koncentračním táboře Dachau. Za blahoslaveného byl prohlášen roku 1985. V češtině jsou dostupné dva Titovy životopisy – od autorské dvojice Scapin – Secondin (KNA 1994) a od Fernanda Rome-rala (KNA 2010) a krátký medailon v Sicariho knize Svatí Karmelu (KNA 2011).

Více informací na webu

www.ocarm.org

@ Carmelites.ie

@ocarm_org

foto ikony Tita Brandsmy © Jim Forest
ostatní fotografie © Nederlandse Provincie Karmelieten

Titus Brandsma
Karmelitán a mučedník

Vzdělávání a formace

Titovo vzdělání

Titus byl dobrým studentem. V dětství hodně četl, zvláště si oblíbil literaturu a historii. V jedenácti letech nastoupil do františkánské koleje v Megen (Ossu), téměř dvě stě kilometrů od domova; o rok později za ním přišel bratr Jindřich. Četba ho formovala i po vstupu do Řádu roku 1898, záhy začal publikovat. Teologii studoval v Holandsku, na doktorandské studium filozofie byl poslán na římskou Gregorianu, kde též absolvoval kurzy sociologie.

Katolické školství

Titus vložil své síly do organizování kvalitního katolického školství: reformoval program studií pro holandské karmelitány; v Ossu (kde vznikl nový konvent roku 1890) zřídil veřejnou knihovnu se studovnou a přednáškovým sálem; přispěl k založení dvou škol spravovaných karmelitány – v Ossu a Oldenzaalu (konvent od roku 1927); roku 1922 založil „Carmelcollege“ – středoškolskou unii, která dnes, po sto letech, sdružuje 50 středních škol s 34 000 studenty.

Univerzitní činnost

Roku 1923 byla otevřena Katolická univerzita v Nijmegen (v roce 1929 zde vznikl pro karmelitánské studenty a pedagogy nový konvent); v akademickém roce 1932/33 zastával Titus post rektora. Přednášel filozofii a dějiny mystiky, zaměřil se na nizozemskou mystiku a hnutí Devotio moderna. Na jaře roku 1938 požádal Svátý stolec všechny katolické univerzity, aby se staly oporou v odporu vůči nacismu. Proto se Titus ve zvláštním cyklu přednášek v roce 1938/39 zabýval hodnotou lidské osoby a z pohledu svých disciplín vyvracel národně-socialistické teorie. Mezi studenty byl oblíben pro strhující způsob přednášení i pro své laskavé jednání; nemajetným studentům se snažil zajistit stipendium. Všem byl příkladem v soucitném jednání s lidmi na okraji společnosti.

Pojetí mystického života

Titus definoval mystiku jako „zvláštní spojení Boha s člověkem, v němž si člověk uvědomuje Boží přítomnost a ve víře se s Bohem sjednocuje“. V Titově pojetí jsou k mystickému životu pozváni všichni (srv. KKC 2014); rád hovořil o každodenní mystice; byl přesvědčen, že Bůh je základem našeho bytí, že se s ním můžeme setkat vždy a všude, zejména v bližních. V roce 1935 přednášel o karmelitánské mystice ve Spojených státech, tento soubor přednášek dnes patří ke klasickým textům o spiritualitě; v češtině vyšel v překladu Terezie Brichtové pod názvem Krása Karmelu (KNA 1992).

Žurnalistika jako nástroj vzdělávání

Pro Tita byla žurnalistika příležitostí ke vzdělávání široké veřejnosti. Jeho pravidelné sloupky a články v denním tisku zpřístupňovaly běžnému čtenáři dějiny i krásu duchovního života. (V roce 1930 se ke katolické církvi v Holandsku hlásilo přes 36 % obyvatel.)

Formace studentů

Pro Tita bylo důležité, aby učitel respektoval individualitu každého studenta: „Lidé nejsou všichni stejní, nevťesnáme je všechny do jedné šablony. Nijak nám nepomůže, pokud se rozhodneme opomíjet naši rozdílnost. ... Mladé lidi je třeba přijímat takové, jací jsou.“ Chtěl, aby mladí přemýšleli především sami. Jednou jim k tomu řekl: „Nebudu vám předávat filozofické vědění – to musíte rozvíjet nejprve a především vy sami. Ani do vás nebudu vtoukat pravdu nebo poznání pravdy. Jen ve vás chci probudit tu nesmírnou vášň, která je ve vás skryta, vášň poznat, co je pravda.“

Zajištění vzdělávání

Titus byl přesvědčen o nutnosti náležitě financovat školství. Zdůrazňoval také potřebu stálého vzdělávání pedagogů: „Je spravedlivé zajistit učiteli jeho stálý rozvoj ... kvalifikovaný učitel je požehnáním.“ Na srdci mu ležely děti ze znevýhodněného prostředí: „Ve škole je třeba věnovat pozornost znevýhodněnému dítěti, zde se projevuje opravdová láska.“

Péče o židovské studenty

Titus zaujal jasný postoj k židovským studentům, odmítl mlčet, když byli vylučováni z katolických škol. Zjišťoval, zda by bylo možné je svěřit do péče karmelitánů v Brazílii. Na začátku německé invaze žilo v Holandsku asi 140 000 Židů, válku přežila přibližně čtvrtina z nich.

Karmel – škola mystického života

Titus mluví o „apoštolátu karmelitánské mystiky“. Jedním z úkolů bratří karmelitánů je vyučovat modlitbě, pomáhat druhým odhalit, že jsou Bohem dávno nalezeni a milováni. Pro Tita je Karmel „škola mystického života“. Říká: „Tak jako v běžném životě, tak ani v duchovním se neobejdeme bez výchovy, učitele a doprovázení.“ Formace k hlubokému duchovnímu životu je součástí poslání Karmelu.